

ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ ПОРОШКУ ТОПІНАМБУРА ДЛЯ СТВОРЕННЯ ПРОДУКТІВ ІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ

Кабанець А.А., гр. ТХ-20

Наукові керівники: д-р мед. наук, проф. **Н.В. Дуденко**,
асист. **Л.С. Цибань**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Для поліпшення структури харчування населення України є введення в раціон продуктів з функціональними властивостями.

Для створення таких продуктів актуальним є використання нетрадиційної сировини. Перспективним рішенням цієї задачі є топінамбур, який містить у своєму складі низку незамінних харчових речовин – інулін, вітаміни, мінеральні сполуки, пектинові речовини та ін.

Метою даної роботи є розробка технології пряничного тіста з додаванням порошку топінамбура. Заміна в рецептурі частки цукру (25%) та пшеничного борошна (10%) порошком топінамбура суттєво підвищує в готових виробках вміст клітковини майже в 2 рази. Вміст крохмалю зменшився на 23%, жиру на 14%, сахарози на 76,4%. Готові вироби, збагачені порошком топінамбура, містять 4,88% інуліну, мають кращий вітамінний склад у порівнянні з традиційними виробами – містять у 2 рази більше вітаміну Е, у 3 рази вітаміну В₂.

Мікробіологічні показники виробів з пряничного тіста з додаванням порошку топінамбура як у свіжому вигляді так і після зберігання протягом одного місяця знаходилися на рівні контрольних зразків і відповідали вимогам нормативної документації.

Дослідження біологічної цінності виробів показали, що у нових виробках підвищується вміст білка та покращується його якісний склад.

Таким чином, результати досліджень підтвердили, що використання порошку топінамбура підвищує харчову цінність виробів з пряничного тіста.

Введення в рецептуру пряничного тіста порошку топінамбура дає можливість отримати вироби, які можуть бути використані при харчуванні людей, що страждають на цукровий діабет II типу та ожиріння.

КОНСТРУЮВАННЯ КРУП'ЯНИХ СТРАВ ГЕРОДІЄТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Калашнік Ю.І., асп.

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. **С.М. Пересічна**
Київський національний торговельно-економічний університет

Проаналізувавши стан харчування людей похилого віку в Україні виявлено незбалансоване харчування по ряду компонентів: недостатнє вживання білків, кальцію, аскорбінової кислоти, вітамінів групи В, харчових волокон, виявлено перевищення калорійності раціону над фактичною потребою майже в 2 рази. Це призводить до порушення імунного статусу та підвищує ризик виникнення хронічних неінфекційних захворювань.

Перспективним спрямуванням вважали застосування композиційних сумішей на базі вітчизняної сировини з метою підвищення харчової цінності та поліпшення якості страв із круп. Крім традиційних круп, у технології крупеника використовували мікронізоване зерно ЕСО (гречка, кукурудза, овес, просо, пшоно, перлова, вівсяна або ячна крупи) та дієтичні добавки: клітковина соєва 70%, лікарський гриб *Fusarium sambucinum* Fuckel var. *ossicolum* (міпровіт).

Виходячи з вищевикладеного, проведено конструювання страв із круп та розроблено технологію крупеників з мікронізованим зерном та клітковиною, найближчим аналогом до якого є «Крупеник» згідно Збірника рецептур страв і кулінарних виробів. В основі технологій створення геродієтичних продуктів є підвищення вмісту корисних інгредієнтів до рівня фізіологічними потреб.

При конструюванні модельних композицій ключове місце займав комплекс прогнозованих функціонально-технологічних характеристик і властивостей, сумісність і специфіка взаємодії з іншими компонентами рецептурних сумішей і готових страв на організм людей похилого віку.

Використання композиційних сумішей у стравах з круп задовольняють добову потребу людей похилого віку у магнії – на 17%, у білку, фосфорі, кальції – на 18%, у залізі та вітаміні В₂ – на 23%, вітаміні В₉ – на 25%, вітаміні В₁₂ – на 86%.

Соціальний ефект від впровадження розробленого продукту полягає у забезпеченні людей похилого віку геродієтичними продуктами.